

SŁOWO

WILNO, Wtorek 27 lutego 1934 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Otwarta od godz. 8 do 4. Telefony: Redakcja 17-82 Administracja — 228

PRENUMERATA miesięczna z odiesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł zagranicę 7 zł. Konto czekowe PKO Nr. 80258. W sprzedaży detalicznej cena jednego numeru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-ej i 3-ej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetry 50 gr. Kronika reklamowa milimetry 60 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie m-ru dowodowego 20 gr.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

- HARANOWICZE — ul. Szepetyckiego — A. Laszuk.
- GLEBKIE — ul. Zamkowa 14 Księg. W. Włodzimierowa.
- GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- HORODZIEJ — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- KLECK — Sklep „Jeonosc”.
- LIDA — ul. Sawańska 13 — S. Mateski.
- LUNINIEC — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jaźwińskiego.
- NOWOGRODEK — Kłosk St. Michalskiego.
- N-SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.

- DRUJA — Kowkin.
- OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Nauca.
- PODBRODZIE — ul. Wileńska 15 T. Gurwicz.
- PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
- POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
- STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- SLONIM — Księgarnia J. Ryppa ul. Mickiewicza 10.
- SMORGONIE — Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty.
- ST. SWIECIANY — M. Lewin — Biuro gazetowe ul. 3 Maja 9.
- SZARKOWSZCZYNA — M. Alindel, skł. apteczny.
- WOŁOZYN — Liberman, Kłosk gazetowy.
- WARSZAWA — Kłosk Księg. Kol. „Ruch”.

ABC zgładzenia Prince'a

Sędzia paryskiego sądu apelacyjnego Albert Prince był pierwszym, który się stawił do dyspozycji komisji śledczej w sprawie Stawiskiego i komisji tej ofiarował, jak stwierdza obecnie jej przewodniczący Lescaouvier, swe usługi. Usługi te — stwierdza dalej przewodniczący komisji — miały iść w następującym kierunku:

1) ustalić kto interweniował w sprawie zwolnienia Stawiskiego od odsiedzenia kary więzienia, nałożonej na niego w roku 1926,

2) ustalić, czy w rzeczywistości liczne wskazania Prince'a i innych sędziów w latach 1927 - 1933 na to, że pod kilkoma znanymi pseudonimami i incognito ukrywa się poszukiwany przez prokuraturę przestępcę Stawiskiego nie dochodziły do wiadomości odpowiedniej władzy, w szczególności kto ukrywał tym doniesieniem karku?

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że takie, a nie szersze były zadania Prince'a: syn zmarłego potwornie bowiem w całej pełni oświadczenie przewodniczącego komisji. Przyjmujemy je i my, bracie w tej niesłychanie cennej sprawie, sprawie, w której niewątpliwie często tajemnicza ręka stwarza ślady fałszywe.

NAGŁACY TERMIN.

Przewodniczący komisji śledczej nazwał Prince'a jako dzień złożenia szczegółowego pismem raportu w sprawie współwinników Stawiskiego dzień 20 lutego. Na kilka dni przed tą datą, zawiadził się Prince u Lescaouviere i prosił o przedłużenie mu terminu o 24 do 48 godzin, albo i więcej. Lescaouvier nie zgodził się na więcej i wtedy Prince wysunął propozycję złożenia tylko ustnego referatu, odwołania pismem na poton. Przynajmniej ten szczegół: a więc do dnia 22 lutego referat Prince'a nie miał być jeszcze spisany. Był on zawarty jedynie w głównej sprawie — oskarżyciela, mógł być wycofany jedynie z jego ust. Te usta postanowiono zamknąć na zawsze. Był to niewątpliwie bardzo radykalny krok: przecież sprawy tego czynu wiedzieli dobrze o tem, że podburzy on i podnieśnie po raz drugi ulicę paryską, że będzie wielkim politycznym skandalem. Wiedzieli, ale odważyli się i na morderstwo i na skandal. Wiedzieli pozostawienie Prince'a przy życiu, widocznie dopiszenie do tego, by zeznał, co wiedział, zostało w tym momencie ocenione przez nich jako większy skandal.

Jest to jedynie przypuszczenie, jakie się nam nasuwa.

A TERAZ MROKI

Kim byli ludzie, których cenił w dniu 22 lutego oskarżyć Albert Prince?

Co do tego istnieje cała noc przypuszczeń, z których prawdopodobnie jest każde. Prawdopodobnie jest nawet to przypuszczenie, że na liście popierających Stawiskiego, znalazło się 150 polityków, wysokich urzędników, ministrów i byłych ministrów francuskich. Ale jedno nawiązko jest tu niemałe: że pewno. Nawiązko to podaje bowiem syn zamordowanego sędziego Raymond Prince. Wedle niego, jego ojciec miał oskarżyć przewodniczącym prokuratora Republiki Pressarda.

Kim jest p. Pressard?

P. Pressard — to nie tylko prokurator generalny Republiki i jeden z najwybitniejszych czołowych urzędników, na tem ważnym stanowisku, jakim jest stanowisko oskarżyciela publicznego Państwa. Pressard jest ponadto szwagrem b. premiera Chautemps. Kim jest premier Chautemps, tego nie trzeba naszym czytelnikom przypominać. To ten lewicowy rarytat, który stał na oścież rządu w chwili, gdy wybuchł skandal Stawiskiego, w chwili, gdy Stawiski został w tajemniczy sposób zamordowany, w chwili, gdy w tajemniczy sposób zniknęli kilkadziesiąt dokumentów na grzywnie przez śledztwo w tej sprawie, to ten sam lewicowy rarytat, z którego gab. utrzymującego się przez całe trzy tygodnie tylko mocą policyjnych kordonów, przy codziennych demonstracjach, codziennych rannych, wyłuskano Raymundo, ministra sprawiedliwości, a mającego kontakt ze Stawiskim.

Raymudy — Chautemps — Pressard.

Do tego dołączyć trzeba wyłuskano z tegoż gabinetu znanego lewicowego bogacza Dalimera Paul-Boncoura i Bonneta. Oto obrońcy, przyjaciele i tuszujący w sprawie Stawiskiego. Oto zarządcy ci, których rządy się w Francji potocznie „les princes de la republique” — księżęta republiki.

Ale ta część naszego referatu — to tylko przypuszczenia. Nader prawdopodobnie, silnie umotywowane. Człowiek jednak, który mógł te przypuszczenia zamienić w pewność oskarżenia, nie żyje.

FALSZYWE TROPY

Nie możemy się wstrzymać od wskazania naszym Czytelnikom, tych fałszywych tropów, na jakie, zdaniem naszym, pewna część prasy francuskiej celowo, a naszej bądź dla sensacji, bądź z konfuzji, zwraca uwagę. Przewodniczącym legendy o tem, jakoby Prince popełnił samobójstwo.

W Rydze i Kownie o Bloku Bałtyckim

RYGA, PAT. Lotewski prezes rady ministrów Błotnicki wygłosił wczoraj na kongresie partii kolonistów mowę, w której poruszył m. in. sprawę związku państw bałtyckich. Minister ma nadzieję, że stworzenie związku państw bałtyckich jest kwestją nie lat, ale krótkiego czasu, jak również żywi nadzieję, że w ten sposób państwa bałtyckie stałyby się ośrodkiem bloku, zapewniającego pokój nad brzegami Bałtyku. W dalszym ciągu premier zaznaczył, że wszelkie wersje o jakichś niebezpieczeństwach, grożących ze Wschodu lub Zachodu są bezpodstawne.

RYGA, PAT. Z Kowna donoszą, że na akademii urządzonej z okazji święta estońskiego, szereg działaczy politycznych Litwy

wygłosiło mowy, wypowiadając się za stworzeniem bloku bałtyckiego. Min. Zaunius powiedział m. in. że rząd litewski stara się usunąć wszelkie przeszkody, utrudniające stworzenie tegoż związku. Jeżeli do chwili obecnej mówił minister — unikano wyraźnej deklaracji w tej sprawie, to bynajmniej nie znaczy to, że Litwa chce prowadzić politykę nie bałtycką.

Za koniecznością stworzenia związku bałtyckiego wypowiedział się również b. min. Wilejszys oraz rektor uniwersytetu kowieńskiego Römer, który zaznaczył, że polska polityka stała się dziś bardzo aktywną. Jest nadzieja, że Polska spróbuje również zlikwidować swe nieporozumienie z Litwą.

Wymiana więźniów politycznych z Kownem

WILNO. — Zróżna litewskie podają, że z pośród 63 osób przedstawionych ze strony Polski do wymiany z Litwą — 24 uchyliły już zwolnienia z więzień litewskich, zaś dwie osoby wcale nie można odnaleźć.

Pertraktując z Polską za pośrednictwem Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, Kowno domagało się aby więźniowie — Litwini, po zwolnieniu ich z

więzień polskich, pozostali na terenie, skąd pochodzą, na co nasze władze nie zgodziły się, zapowiadając wysiedlenie ich zagranicę natychmiast przy wymianie z więźniów — Polaków. Na ten temat Międzynarodowy Czerwony Krzyż prowadzi dalsze pertraktacje, co może odroczyć termin wymiany wyznaczony na kwiecień.

Rozwiązanie kwestji Habsburgów

nie może być obojętne Austrii — oświadcza ks. Starhemberg

WIEN. PAT. — Wiedeński korespondent budapeszteński dziennika „Ujsag” ogłasza wywiad z księciem Starhemberg, który stwierdza, że wszystkie pogłoski o nieporozumieniach i rywalizacji między nim a kanclerzem Dollussem są fałszywe i tendencyjne.

W kwestji Habsburgów książe Starhemberg oświadczył, że jego zdaniem Habsburgom stała się wielka krzywda przez wyłączenie i przez wydalenie ich z granic Austrii. Rozwiązanie kwestji Habsburgów, zdaniem Starhemberga, nie może być obojętne dla ludności austriackiej.

Kiedy to rozwiązanie nastąpi, nie można dziś przewidzieć. Należy w tej sprawie postępować z odpowiednim taktem i zrozumieniem. Unieważnienie ustawy

detronizacyjnej, nie byłoby jeszcze ostatecznym uregulowaniem tej sprawy. Obecnie są jednak zagadnienia ważniejsze, do załatwienia, wobec czego należy oczekiwać odpowiedniego czasu do zajęcia się powyższą sprawą.

O kwestji żydowskiej książe Starhemberg powiedział, że nie można jej rozwiązywać gwałtem. Kwestja ta dotyczyć może tylko tych Żydów, którzy nie mogą przystosować się do stosunków austriackich.

Na pytanie, jaka jest różnica między Heimwehrą a narodowymi socjalistami, Starhemberg oświadczył, że obie grupy mają również i funkcje wspólne, jak np. dążenie do zniszczenia demokracji, do poskromienia bolszewizmu i niektóre z zagadnień gospodarczych poza tym jednak są nieprzebyte, przeciwieństwa na punkcie niezależności Austrii.

LONDYN. PAT. — Dzienniki londyńskie donoszą z Austrii, że książe Antoni

Laureat nagrody muzycznej Ministra W.R. i O.P.

Jury nagrody muzycznej Ministra W. R. i O. P. na posiedzeniu w dn. 24 bm. przyznało nagrodę tegoroczną zosłonożemu pedagogowi muzyce i kompozytorowi, długoletniemu dyrektorowi warszawskiej „Lutni” Piotrowi Maszyńskiemu.

TELEGRAMY

POZEGNANIE PREMIERA W MINISTERSTWIE OSWIATY

WARSZAWA, PAT. W dniu 26 b. m. gmachu Ministerstwa W. R. i O. P. odbyła się uroczystość pożegnania ustępującego ministra premiera Janusza Jędrzejewicza.

Do zebranych w sali konferencyjnej Ministerstwa dyrektorów Departamentów i na czele ich wydziałów przemówił p. premier.

W serdecznym przemówieniu p. premier podkreślił niezwykle trudne, doniosłe i cenne momenty wspólnej pracy w okresie budowania zrębów nowego ustroju szkolnictwa i dziękował urzędnikom m-stwa a w szczególności podsekretarzom stanu ks. prof. Zongolowiczowi i Kazimierzowi Pierackiemu za ofiarę współpracy.

W imieniu m-stwa zęgnął p. premiera wiceminister Zongolowicz. Następnie ks. wiceminister powitał nowego ministra W. R. i O. P. Wacława Jędrzejewicza który złożył przemówienie do zebranych zapewniając, że będzie realizował dzieło dokonanej reformy szkolnej z całą konsekwencją i stanowczością.

BUDOWA NOWEGO BALONU STRATO SFERYCZNEGO W SOWIETACH

LONDYN, PAT. W Leningradzie przystąpiono do budowy balonu stratosferycznego „Ossoaviachim Nr. 2”, który ma być ukończony do dnia 1 sierpnia i przystosowany do osiągnięcia maksymalnej wysokości 25 km.

BURZE SNIEŻNE W STANACH ZJEDNOCZONYCH

NOWY YORK, PAT. Silne śnieżne burze trwają w dalszym ciągu, szczególnie w stanach północno - wschodnich. Z powodu zamieci śnieżnych uciążliwie bardzo ruch uliczny w Nowym Jorku. Warstwa śnieża jest szczególnie wysoka w stanach Nowej Anglii, Illinois i Wirginji zachodniej.

Lord Tyrrell opuszcza placówkę paryską

LONDYN, PAT. Ustąpienie obecnego ambasadora w Paryżu lorda Tyrrella odbija się na układzie stosunków dyplomatycznych między Paryżem a Londynem.

Lord Tyrrell uchodził za najbardziej frankofilsko usposobionego reprezentanta brytyjskiej służby dyplomatycznej. Lord Tyrrell posiada ponadto wyjątkową pozycję w rządzie brytyjskim, wskutek czego znaczna ilość spraw, jakie zachodziły między Wielką Brytanią a Francją, załatwiane były przez lorda Tyrrella w Paryżu.

Obejmujący po nim stanowisko ambasadora Clerc nie posiada na Downing Street tego znaczenia, co Tyrrell i należy oczekiwać, że większość spraw angielsko - francuskich skoncentruje się obecnie w Foreign Office w Londynie, wpływ zaś ambasady angielskiej w Paryżu osłabnie.

Lwowski Kurten przed Sądem

LWÓW, PAT. Dziś przed sądem dorocznym rozpoczął się proces przeciwko 44-letniemu Hieronimowi Cybulskiemu, piekarzowi z zwdcu, ostatnio właścicielowi budki z wyrobami tytoniowymi, który w wyrażony sposób zabił z 3 na 4 b. m. Emilię Schefflową, a następnie pochwycił trupę rozrzucony części zmarłej w różnych punktach miasta. Na dzisiejszej rozprawie odczytano akt oskarżenia, poczem przewodniczący zarządził tajność rozprawy. Wyrok spodziewany jest jutro.

Debata budżetowa w Senacie

WARSZAWA, PAT. — W dniu 26 b. m. Senat przystąpił do obrad nad preliminarzem budżetowym na rok 1934 — 35. Na posiedzenie przyszedł rząd m. in. z prezesem Rady Ministrów Jędrzejewiczem na czele, Radcy N.I.K., dr. Jakób Krzemiński, wiceministrowie, dyrektorzy departamentów i wyżsi urzędnicy.

Sen Popławski (BBWR.) zgłasza preliminarz na rok następny, wskazał na dalsze poważne redukcje. Zmiany dokonane przez komisję senacką, wyrażają się, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, w ogólnej sumie 4.653.000 zł.

Budżet wykazuje deficyt 48 milionów, co jednakże w porównaniu z deficytem z roku ubiegłego, wynoszącym 400 milionów, wskazuje na korzystne zmiany. W zakończeniu przemówienia mówca poświęcił dłuższy ustęp kwestji dalszej pomocy dla rolnictwa.

Następnie przemawiał sprawozdawca generalny sen. Szarski (BBWR.). Mówca zaznaczył na wstępie, że pakt zawarty z sąsiadami ze Wschodu i Zachodu są wydziałem o dziejowym znaczeniu. Z punktu widzenia gospodarczego oznaczają one przebieg warunków pracy gospodarczej, stwarzając spokojną i niezamąconą troskami atmosferę. W porównaniu do mocarstwowej roli jaką odgrywa nasze państwo, jego rola gospodarcza jest jeszcze nieznaczna i może dlatego ta skromna forma naszego gospodarstwa ochroniła nas przed gwałtownymi skutkami przelania. Ponadto świadoma swych celów i zależną konsekwencją dążącą do ich osiągnięcia władza państwowa jest tym pierwszym czynnikiem, który nas wyprowadza z dotychczasowego labiryntu.

Stość rządu, kroczącego niezmiernie po jednej linii i stabilizacja wewnętrznych stosunków, jako też zasadnicza przemiana stosunków zewnętrznych — oto dwa — pod

kreślił sen. Szarski — najsilniejsze fundamenty naszego życia gospodarczego.

Przechodząc do budżetu, sprawozdawca generalny szczegółowo omówił preliminarz wydatków i dochodów i przedstawił zmiany w preliminarzu w stosunku do obecnego budżetu jak również zmiany wprowadzone przez komisję skarbowo-budżetową senatu. Z ważniejszych poprawek należy wymienić zwiększenie w budżecie ministerstwa spraw wojskowych kredytów na place o 3.200 tys. oraz wstawienie do wydatków nadzwyczajnych 1 milion zł na bibliotekę Jagiellońską. W konkluzji sprawozdawca generalny stwierdził, że budżet można uważać bezwzględnie za zupełnie realny.

W dyskusji przemawiali: senator Głębicki (Kl. Nar.) i senator Woźnicki (St. Ludow. Obaj mówcy oświadczyli, że ich kluby będą głosowali przeciwko budżetowi.

Po przemówieniu sen. Woźnickiego, marszałek Raczkiewicz stwierdził, że sen. Głębicki w przemówieniu swoim podniósł zarzuty przeciwko sposobowi uchwały Sejmu Rzeczypospolitej w sprawie projektu konstytucji. Tego rodzaju mieszanie się do wewnętrznych spraw Sejmu p. marszałek uważa za niedopuszczalne. Nietylko poszczególne senatorowie, ale i cała Izba nie jest powołana kwestionować konstytucyjność tej uchwały. Za to odezwanie się, niezgodne zarówno z zadaniami zakreślonymi przez konstytucję Senatowi Rzeczypospolitej jak i z powszechnie przyjętymi zwyczajami parlamentarnymi, marszałek Raczkiewicz przywołał sen. Głębickiego do porządku.

Zakończył w dalszej dyskusji zabierał głos sen. Paut. Kl. Nar.) Herbaczewski (Kl. Uk.) i sen. Kruszynski (PPS).

Po tych przemówieniach posiedzenie odroczone do jutra.

Pogrzeb króla Alberta I

Pogrzeb belgijskiego króla Belgów Alberta I odbył się w wielkiej manifestacji. Wśród nich, w której prócz narodu belgijskiego wzięły udział przez swych wysłanników wszystkie państwa całego świata.

Na zdjęciu fragment orszaku pogrzebowego. Królową w orszaku król Leopold III, ks. Karol, drugi syn zmarłego króla, ks. Umberto, wiceminister (w szarym kapturze). Za trumną prowadzony jest ulubiony koń zmarłego króla.

GORYCZ SŁODYCZY.

Pod takim tytułem można pisać rozważania na temat znikomości... Tyle tylko...

Kurjer Polski (55) opisuje wrażenia z pobytu na fabryce Fuchs.

Czekolada, cukierki, marmelady, cukry, słodycze... Kto tego nie lubi, niech cisnie w mnie kamieniem.

Taki jest wstęp. I oto wreszcie zaczęła się odzwadanie fabryki... pokolej wszystkich oddziałów i pracowni.

W wielkim piecu w kształcie kuli upala się ziarno, inna maszyna segreguje je na różne wielkości, jeszcze inna oddziela ziarno od łupinek...

Specjalnymi rurami opada ono później do hali maszyn. Olbrzymie miazdki w ogromnych koscach ogrzewanych parą...

Idziemy dalej, w wielkiej hali maszyny przetwarzają czekoladę.

Czekolada to kakao, cukier, mleko i caasami „coś dla smaku“... Wszystko to słicznie nazywa się „kompozycją“.

Pracują maszyny, przedewszystkiem maszyny: tego wymogu licznym, a przedewszystkiem — oszczędność ludzka praca.

Czekoladę nalewa się automatycznie do blaszanych form. Każda tabliczka, to oddzielna forma.

Inny dział produkcji to czekoladki deserowe. Tu niema szablony, tu maszyna musiała zostać wyparta przez ręce ludzkie...

Niezawodnie każdemu smakuje czekolady ale czy mamy zadowolony takim up. robotnikom, które przecież aż oddechną czekoladowym powietrzem?

Chyba już koniec. Czekoladowo-cukierkowy sens skończył się. Mój uprzejmy przewodnik zostaje w tym czekoladowym rajku.

Lector.

Pożytek Tajnego Detektywa

Bytem przeciwnikiem „Tajnego Detektywa“. Wiedziałem w nim niezdrową sensacyjność, zerowanie na niskich instynktach tłumu...

Patrzę na twarze tego legjonu zabójców, morderców, gwałcicieli, samobójców, złoczyńców — krótko mówiąc, takich czy innych przestępców...

Ostatni artykuł p. red. Mackiewicza p. t. „Legjon Młodych“...

W „Odrodzeniu“ wileńskim pracuję jako kurator z ramienia senatu akademickiego i jako senior.

Zasadniczą tezę artykułu p. red. Mackiewicza jest, że dobrze stało, że komunizm „Legjonu Młodych“...

Co gorsza stwierdziliśmy, że na starostwie komunistycznym stanęło stowarzyszenie pod nazwą „Legjonu Młodych“.

Stwierdzam, że nigdy z podobnymi oświadczeniami, czy też poglądami „Odrodzenia“ wileńskiego...

Ze przy takim nastawieniu młodzieży może się trafić jeden, lub drugi referat, czy artykuł, który idzie za daleko...

Tak więc nie ma co wpadać w oburzenie z powodu używania tej, czy innej dyalektyki, lub terminologii...

BEZCZYNNYCH POLICJI UŁATWIA POGROM POLSKICH INSTYTUCYJ KULTURALNYCH

Z wiarogodnych źródeł dowiadujemy się następujących szczegółów o przebiegu wieceu studentów...

Dnia 20 lutego o godz. 9-tej wieczorem rozpoczął się w gmachu uniwersytetu wiece studentów, w związku z aresztami Litwinów w Wileńszczyźnie.

Przed wyjściem z uniwersytetu studenci rozbił głośnie o ogłoszeniu Związku Studentów Polaków uniwersytetu kowieńskiego.

Rezolucja Związku Polaków Ziemi Kowieńskiej

W dniu 26 b. m. wieczorem odbyło się w Wilnie zebranie Związku Polaków Ziemi Kowieńskiej...

- 1) wyrażają swe głębokie oburzenie na kierownicze władze litewskie, które swą antypolską polityką...

Od Administracji PRZEDZAMY NASZYCH SZ. SZ. PRENUMERATORÓW, ZE Z DNIEM 1-go MARCA 1934 R. WSTRZYMYMY WYSYŁKĘ PISMA WSZYSTKIM...

to była jakaś deklaracja ideowa „Odrodzenia“. Tak jest. Manifest ten jest artykułem redakcyjnym...

Czytając ich dzieje w „Tajnym Detektywie“ i odsuwając nabok uczucia humanitarne, aby nie zamężyły obiektywnego sądu...

Zmarły tragicznie Król Belgów był jak wiadomo bardzo wytwornym i niezwykłym rozumnym człowiekiem...

Pewnego razu towarzyszył król osobście kilku Amerykanom w przejeździe autem z frontem. Swoim wyczajem wdał się z nimi w swobodną rozmowę...

Monokle amerykańskich dyplomatów

Z Waszyngtonu donoszą: Senator Britter przedłożył komisji senackiej projekt ustawy, wedle którego wysłanie dyplomaty amerykańskiej...

Najważniejsze, że i najciekawsze w tem wszystkim jest to, że senat przyjął do przemówienia burliwymi oklaskami.

Nieszmowita statystyka

Ciekawą statystykę filmową przeprowadził jeden z profesorów uniwersytetu w Pradze czeskiej: Uczony podaje, że w ciągu jednego tylko roku...

Nieszczęśliwe pożycie małżeńskie na ekranie objaśnione jest w 50 proc. złościwością i niezgodnością charakterów...

„Umarł wyleczony“

Zarty na temat niedoskonałości sztuki lekarskiej we Francji mają szczególne powodzenie. Ostatnio opowiada się taki warjant:

W rozumowaniu niektórych zadań pomagał mi uczeń gimnazjalny, chłopiec kilku-astoletni, ujawniając wybitne w tym kierunku zdolności...

Firma J. PRUŻAN Mickiewicza 15 Vis à vis Hotelu Georges. Egz. od 1890 r. poleca wykwinne, praktyczne, gustowne Prezenty Imiennowe Krysztaly, Perfumy, Nesesery etc. specjalnie Najmodniejsze torebki d m s t l e

I oto charakterystyczny objaw: największa stosunkowo ilość przestępstw popełniana jest w tej dziedzinie, ale też wszystkie przestępstwa wykryte, w czasie rekordowym.

CZY ISTOTNIE MARKIETANKA POEZJI POLSKIEJ

WYWIAD Z P. KAZIMIERĄ IŁAKOWICZÓWNA

Warszawa — w lutym
„Nie potrzebuje ani koncesji, ani pozwolenia, ani daru z łaski, ani utaskawienia od wyroku sądowego, ani chrztu, nie wogóle nie chce”, rzekł wchodząc do Gabinetu Sekretarza Osobistego p. Ministra Spraw Wojskowych w pewnym niedawnym mokry i ciepły lutowy poranek. Panna Kazimiera Iłakowiczówna zwrężyła mi nieufnym wzrokiem z poza okopów zbudowanych z wielkich za torów korespondencji. Było tego na oko z dobrych pięćdziesiąt kilo w kopertach, bez kopert, posegregowanych, gotowych do podpisu i t. p.

„Jest pan jak zawsze równie niespodziany jak niezawodny”, odpowiedziała niezyczliwie, „jeśli panu nic nie potrzeba, to poco pan tak dużo mówi i czemu

„...A jednak należy pani do Pen Clubu i Związku Zawodowego Literatów”
„Nie należy bynajmniej, bo figurować a nie nie robić nie chciałabym, a na czynny udział zupełnie brak mi czasu.”
„A jednak tomaczy pani Wallensteina Schillera”
„Nie tomaczę Wallensteina. Przetłumaczyłam dwie „wojskowe” sceny, które mnie pociągnęły swoją aktualnością i na tem koniec. Zwymyślał mnie za to Kurjer Poznański i nazwał „markietanką poezji polskiej” zarzucając że „wojskowiec”. Z tutejszymi memi kolegami zastanawialiśmy się czy należy to uważać za znieważenie. Doszliśmy do przekonania, że powiedzenie komuś, że „wojskowiec” nie można uznać za obrazę. Niech więc będzie, że jestem markietanką i już.”
Niema o czem mówić.
„Dobrze. Nie mówmy. Ale za to niech mi pani powie kiedy pani znalazła czas, żeby napisać te setki małych wierszyków i opowiadań dla dzieci, którymi pani niedawno obdarzyła szereg dzienników i tygodników?”
„Te, które się ukazały w Wiadomościach Literackich, Polsce Zbrojnej, Kurjerze Porannym, Tygodniku Ilustrowanym i Myśli Narodowej? Napisałam je blisko rok temu. Zapadałam wtedy parę razy ciężko na zdrowiu; obczytywałam się dla wypoczynku literaturą dziecięcą, czytającami dla szkół elementarnych. Były tam z niewielu wyjątkami rzeczy artystycznie tak okropne, że postanowiłam wziętych do ręki program Ministerstwa Oświaty, napisać coś lepszego. Przed wydaniem jednak tej całej pracy jako czytanie, postanowiłam ją pokazać, żeby postyszcie o tem zdania ludzi fachowych.”
„I jaki rezultat?”
„P. Swinarski w Kurjerze Poznańskim nazwał to literaturą dla małych krytyków, a p. Stonimski w Wiadomościach Literackich nie mógł zrozumieć, dlaczego tego rodzaju rzeczy drukują w pismach dla dorosłych. Trudno, żaden sejm dziecięcy nie decyduje o literaturze dla dzieci. I nie „szczeniaki” jak mówi p. Stonimski, ale właśnie dorośli muszą i powinni się męczyć nad tem, żeby literatura dla dzieci była dobra, mądra i ładna. Nie twierdzą, że moja nia jest, ale czekam z utęsknieniem na inne jeszcze głosy poza opiniami pp. Stonimskiego i Swinarskiego. Najwyższy czas, żeby się pióra znane i znamienne, znacznie od mego lepsze, wzięły do czytaniek dziecięcych. Skądże mają się wzięć Polacy lubiący i popierający literaturę jeśli jad różnych okropności szczerpi się dziecinie zaraz po alfabetcie. Szuka przez wielkie S musi zejść do tego padolu, to jest jej prawdziwe powołanie. I widocznie tak to rozumiały redakcje wymienionych przezeń pism, jeśli umieszczyły to słowo ducha winną sztukę stosowaną na swoich świętych stronicach.”
„Czy nie napisze pani sztuki teatralnej. Epickość pani ostatniego tomu „Ballady Bohaterskie” zdaje się wskazywać, że wisi nad panią cień desek scenicznych.”
„Panie, cóż za okropny styl! Ale jest w tem coś... Owszem, gdyby miła dwuletnią urlop, to bym przez rok wyjechała, a w drugim napisała dalszy ciąg „Rodziny”. Sztuka ta woła o następną, w której okazałoby się, jakie będą dorastające dzieci Hansa i p. Lekciekiej. Byłam dwa razy na „Rozdnie”. Jestem nią zafascynowana. Prowadzę na ulicy rozmowy imaginacyjne pomiędzy jej osobami na wszelkie różne tematy.”
„Gotowym się z paną zgodzić gdyby... ale toby nas zaprowadziło za daleko. Zostawiam panią. Zobaczymy się w Wilnie niedługo. Na Wilno pani zawsze znajdzie czas, prawda?”
No i znalazła istotnie. I bardzo jej Wilno (jest, byto, będzie) rade.

Wilnianin.

Ofiary na fundusz stypendjalny im. Wacława Szaniewskiego

Z inicjatywy Związku Rolników z wyższym wykształceniem w Wilnie ełeni niezmiernie panuje ś.p. Wacława Szaniewskiego o-twieramy listę ofiar na fundusz stypendjalny dla niezamożnych słuchaczy studjum rolniczego.

Związek Rolników z Wyższym Wykształceniem w Wilnie zamiast wieńca 25 zł.
Towarzystwo Liniarskie w Wilnie zamiast nekrologu 25 zł.
Ludwik Maciejewicz 25 zł.
Janusz Jagmin 15 zł.

Zebrań Koła BBWR w Landwarowie

Dnia 25 b.m. odbyło się w Landwarowie zebrań Koła BBWR, na którym prezes Eugeniusz hr. Tyszkiewicz wygłosił przemówienie o znaczeniu zawartych paktów o nieagencji z Rosją sowiecką i Niemcami, oraz o zmianie konstytucji. Następnie agronom powiatowy p. Wasilewski wygłosił referat gospodarczo-rolniczy, który bardzo zainteresował zebranych rolników.

Wzrost zainteresowania na Łotwie

ROZWOJEM STOSUNKÓW GOSPODARCZYCH Z POLSKĄ

Nowopowstała Izba Polsko-Bałtycka obrala sobie za cel zbliżenie gospodarcze między Polską a państwami bałtyckimi, głównie z Łotwą. Rolniczą w kołach gospodarczych Łotwy zauważyła się dążyć do wzrostu zainteresowania sprawą nawiązania bliższych stosunków gospodarczych z Polską.

Oto ostatnio w lokalu Łotewskiego Towarzystwa Ekonomicznego prezes lipawskiego związku fabrykantów p. K. Losman wygłosił odczyt o dążeniach i możliwościach Łotwy. Zdaniem prelegenta, obecne trudne położenie gospodarcze Łotwy, powstałe z powodu niekorzystnego układu stosunków politycznych, mogłoby polepszyć przez wykorzystanie tranzytu towarów państw sąsiednich. M. in. należałoby dążyć do kierowania importu towarów do województwa wileńskiego przez Lipawę, Zembale i Turmont.

Ognisko Akademickie Wielka 24.

Dzisiaj i ce dzennie
XII WIELKA SZOPKA
AKADEMICKA
Wycięcie od 50 gr do 2.50 zł.
Początek o godz. 20.15. W niedzielę i święta 2 przedstawienia g 18 i 20.

MIEJSKA.

Zamrożone wpływy miejskie. Dodatki komunalne do podatków państwowych nie są jak się okazuje wezas wpłacone do kas miejskich co utrudnia wybita na prace samorządu. W sprawie tej ma być podjęta interwencja u prezesa Lbzy Skarbowej.

Roboty miejskie. Ostatnio magistrat przyjął do pracy dalszych 100 bezrobotnych. W ten sposób liczba robotników zatrudnionych przy pracach miejskich wynosi 400 osób.

Oplaty za szczyły. Wywieszkę, poprzeczną dla celów reklamowych zostały opodatkowane w wysokości 50 zł. od sztuki. W porównaniu z rokiem ubiegłym, opłaty za wywieszki zostały znacznie podwyższone.

Sądów mieszkaniowych nie będzie. Wzrost procesów komornianych i eksmisyjnych spowodował przeciążenie Sądów temi sprawami.

W konsekwencji na rozstrzygnięcie tej kategorii sporów trzeba nieraz czekać nawet pół roku, co w rezultacie narządza stracony na znaczne straty.

W związku z tem, właściciele nieruchomości czynili starania o utworzenie specjalnych sądów mieszkaniowych. Obecnie nadeszła odpowiedź władz sądowych, że ze względu oszczędnościowych nie sposób takich sądów zorganizować.

Przygotowania do „Kaziuka” Przygotowania do tradycyjnego kermasu w dniu 5. Kwazimierza już się rozpoczęły. Do Wilna przybyli liczni przepoknie, którzy powynawali sobie miejsca na rynku Łukiskim. Inni przoknie usunęli te znaki i ustawili swoje tak, że wozoraj wyniki na tem te liczne targi.

Na rynek sełgają już wozy z towarami, pociągające z dalszych okolic.

Roboty drogowe. Prace nad rozszerzeniem sieci drogowej rozpoczyna się dopiero w kwietniu po uzyskaniu przez urząd wojewódzki odpowiednich kredytów z Funduszu Pracy.

Nawigacja na Wilji. Sława na Wilji rozpoznaje się dopiero w kwietniu, lecz już obecnie czyniane są odpowiednie przygotowania i zawierają się umowy. Stadki zezają kursować dopiero w maju.

SKARBOWA. Wzmożenie egzekucji. Zagłębieli podatku z r. ub. z tytułu tych podatków, które nie płacone są w okresach kwartalnych, będą w marcu sełgane przez sekwstratorów skarbowych, nie w ratach, lecz za kilka kwartałów (empanując za dwa). Należy lięczyć się że spowoduje to wzmożenie egzekucji w mieście.

Podatek gruntowy. Repartycja podatku gruntowego w powiatach na rok 1934 została okroczona. W terminie do dnia 19 marca planicy mogą składać odwołania do Lbzy Skarbowej, za pośrednictwem właściwych urzędów.

WOJSKOWA. Rocznik 1912. — Pierwszy turnus 1912 rocznika wojskowy został w listopadzie r. ub. Obecnie rozpocznie się wiecejne pobory turms drugiego. Reszta poborowych, którzy podczas poboru otrzymali kategorię „A” będzie wiecejne w kwintach. Wiecejne wszystkich uznanych za zdolnych nastąpi przed rozpoczęciem nowego poboru rocznika 1913. Poborowi, którzy nie otrzymają wezwania, zaliczeni będą do kategorii nadbieżobowych.

OSOBISTA. Dyrektor Kolej inż. K. Falkowski wyjechał w sprawach służbowych do Warszawy na parę dni. Kieruje dyrekcją w zastępstwie wicedyrektor inż. Stefan Mazurowski.

POCZTOWA. Rentowność poczty. Podczas przeprowadzonej inspekcji okręgu wileńskiego stwierdzono, że większość urzędów i agencji pocztowych nie daje wcale zysku, a względnie daje go w rozmiarach bardzo niskich, a to wobec nieodpowiedniej organizacji pracy. — W związku z tem wydano szereg instrukcji zmierzających do podniesienia rentowności poczty w okręgu wileńskim.

Wacław Józef Junosza-Szaniawski

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych w Urzędzie Wojewódzkim Wileńskim, Kawaler Krzyża Oficerskiego Orderu „Odrodzenia Polski”
Po krótkich cierpieniach zmarł dnia 26 lutego 1934 r. w wieku 51 lat.
Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ulicy Portowej Nr. 4—2 do kościoła św. Jakóba odbędzie się dnia 27 lutego 1934 r. o godz. 17 min. 30 s.
Nabożeństwo żałobne rozpocznie się w tymże kościele dnia 28 b.m. o godz. 9 m. 30 rano. Eksportacja zwłok z kościoła i pogrzeb na cmentarzu Rossa w Wilnie nastąpi tegoż dn. c g. 16, O powyższym zawiadamiają

WOJEWODA
i Urzędnicy Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego

Wacław Szaniawski

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego były Komisarz i Organizator Wileńskiego Izby Rolniczej zmarł nagle w Wilnie dnia 26 lutego r. b.
O bolesnej tej stracie dla miejscowego rolnictwa zawiadamia

WILEŃSKA IZBA ROLNICZA

Wacław Szaniawski

KOMISARZ RZĄDOWY GIELDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ I LNIARSKIEJ W WILNIE
W ś. p. Zmarłym Gielda straciła swiętego doradcę i opiekuna o wielkiem doświadczeniu życiowym i wiedzy.
Odziedziczył szlachetny o nieskitelnej duszy człowiek!
Cześć jego pamięci!

PREZES, RADA, PRACOWNICY I MAKLERZY PRZYŚLEGLI GIELDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ I LNIARSKIEJ W WILNIE

Stan zdrowia Ks. Metropolity

WILNO. Wczoraj rano J. E. ks. Metropolita był wzywany przez p. prof. Michejdę, który uznał stan chorego za całkiem zdawalniający. W porównaniu do niedzieli, nastąpiła dobra poprawa i to tak widoczna, że prof. Michejda nieomieszkał to podkreślić.

Wizytacja wieczorna stwierdziła jedynie nieznaczne podniesienie się temperatury. Pod czas, gdy w ciągu dnia termometr wskazywał 36,8 ; 36,9 — wczorajem nastąpił spadek do 37,4. Dzień dzisiejszy jeśli chodzi o stan chorego, będzie decydujący.

J. E. Arcybiskup z uwagi na ciężką operację jaką przeszedł, jest bardzo osłabiony i w dalszym ciągu nikogo nie przyjął.

Dostęp do loża chorego, poza personalem kliniki ma jedynie ks. kanclerz Sawicki, k6-

Wymiary podatku lokalowego zostaną zrewidowane

WILNO. Jak się dowiadujemy, p. prezes Ratyński po zapoznaniu się z materiałami, które były podstawą do wymiaru podatku lokalowego na rok bieżący, zarządził jaknajściślejsze badanie składanych w tej sprawie odwołań i przy-

Odroczenie mechanizacji piekarń

WILNO. Wydane zostało zapowiadaniechleba odbywać się winna przy zastosowaniu gabiotek.

Handel domokrążny pieczywem jest zakazany.

Piekarne mogą mieścić się w suterenach o ile już tam istnieją wyłączenie jednak w wypadku jeżeli zagłębienie nie wynosi więcej niż pół metra poniżej poziomu terenu.

Zarządzenie w sprawie przymusu mechanizacji władze administracji ogólnej mogą odroczyć do 37 roku. Zarządzenie powyższe obowiązuje od dnia 25 b. m.

Zatrudnianie bezrobotnych

ROZPOCZNE SIĘ Z DNIEM 1 KWIEŃNIA

WILNO. Urząd wojewódzki otrzymał przed dwoma dniami okólnik ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie robót wiosennych.

Celem zatrudnienia bezrobotnych w jaknajwcześniejszym terminie przy robotach inwestycyjnych przez zw. komunalne, wojewódz two zaleci przyspieszenie prac nad opracowaniem planów technicznych i finansowych tych robót.

Plan rekrutacji robotników i pracowników winien być uzgodniony z organami zwal-

Wacław Szaniawski

Dnia 26 lutego 1934 r. zmarł

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego żony

z SURKONTÓW ALINY ŻELEŹNIAK

odbędzie się za spójk Jej duszy nabożeństwo żałobne w kościele Św. Jana we środę 28 lutego 1934 r. o godz. 10 rano, na które zapraszają przyjaciel i znajomych pogrzeżeni w skutku

MAŻ, BRACIA I RODZINA

KRONIKA

KOSCIELNA

— Słuby w Wielkim Poście. Kościół odstąpił bardzo znacznie od dawnych rygorów postnych w nowym kodeksie, a idzie jeszcze dalej w dyspensach, które biskupi diecezjalni, zwykłe na początku Wielkiego Postu, udzielali zwykle. Co do zawierania związków małżeńskich nie czyni ograniczeń.

Kanon 1108 nowego kodeksu prawa kanonicznego powiada, że małżeństwo może być zawarte w każdym czasie, uroczyste tylko błogosławienie zabronione jest od pierwszego dnia adwentu do pierwszego dnia Bożego Narodzenia włącznie i od srody popielcowej do pierwszego święta Wielkiejnicy włącznie. Moga jednak rządy diecezji i w tym czasie pozwalać na uroczyste błogosławienie, z zachowaniem przepisów liturgicznych, należy tylko uронnie zawierających małżeństwo, aby strzegłi się zbyt wielkiej wystawności.

Statut 124 synodu warszawskiego do tych solenności i pompy zalicza grę na organach, śpiewy choralne lub solowe, ozdabianie kościoła i oświetlenie.

Azbyby zaś uczyć weselne, nad miarę przeciągające, nie przeszkadzały wernym w spełnianiu obowiązków religijnych, a więc wysłuchaniu mszy św. na drugi dzień, zachowania postu, tenże statut zabrania bez pozwolenia biskupa diecezjalnego błogosławienia małżeństw w wigilie niedziel i świąt uroczystych oraz dni postnych.

Władza archidiecejalna poleca duchowieństwu, ażeby pocięło wiernych z ambon, że ani w wigili św. Józefa, ani w sam dzień (19 marca) niema specjalnych przywilejów i dni te ogólnemu rygorowi pod względem błogosławienia małżeństw i wyprawiania huczelnych zabaw podlegają.

Kościół odstąpiwszy od pierwotnych rygorów co do zachowania postów, nie odstępuje od przypomnienia, że Wielki Post ma swoją głęboką symbolikę w dziele Okupienia, rozważania Męki Chrystusa i osobistej uświecenia i oczyszczenia przez sakrament pokuty, którego przyjęcie w tym czasie każdego chrześcijanina katolika obowiązuje.

WTOREK
Dzień 27
Jedyną Jutro
Romans

Wzrost zachmurzenia aż do opadów, począwszy od północnego zachodu i ochłodzenie: — miejscami mglisto. Umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich, potem północno - zachodnich.

PROGNOZA.

Wzrost zachmurzenia aż do opadów, począwszy od północnego zachodu i ochłodzenie: — miejscami mglisto. Umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich, potem północno - zachodnich.

— DYŻURY APTEK. Dział dyżurują apteki: Augustowska (Mickiewicza 10), Rodowicza (Ostrowska 4), Sapożnikowa (Zawalna 41), Jurkowska (Wileńska 8) oraz wszystkie na peryferiach, za wyjątkiem Rostkowskiego przy ul. Kalwaryjskiej.

czającymi bezrobotnie.

Z uwagi na doniosłość tej kwesji województwo poloży specjalny nacisk na terminowe i dokładne wykonywanie prac przygotowawczych, w celu uniknięcia opóźnienia robót jak to miało miejsce w roku ubiegłym.

Roboty należy rozpocząć najpóźniej z dniami 1 kwietnia. Okólnik wyżej przytoczony upoważnia wreszcie wojewodę do wykorzystania wszelkich rozporządzalnych środków prowadzących do poprawy stanu zatrudnienia.

(Dalszy ciąg kroniki na stronie 4-tej)

